

Gazet'a ese de dóe ori, adeca: Mer-
curea si Sambata, Fóie'a ódata pesep-
temana, adeca: Mercurea. Pretiulotu
este pe 1 sau 10 f.; pe diumetate a:
5 f. m. c. inlaintu Monarchiei.

GAZETA

Pentru tieri atraine 7 f. pe 1 sem., si
pe anulu intregu 14 f. Se prenumera
la tote poste c. r. cum si la toti cu-
noscuti nostri DD. correspondenti. Pen-
tra serie „petitu“ se ceru 4 cr. m. c.

TRANSILVANIE.

Insciintiare de Prenumeratiune

la

Gazet'a Transsilvaniei

si Fóie'a

pentru *Minte, Inima si Literatura*

pe Sem. alu II. an. c.

dela 1. Octobre cu pretiulu defiptu de pana acum, adeca:

Pe 6 luni 5 f., pe $\frac{1}{4}$ 2 f. 30 cr. m. c. in laintulu Monarchiei;
si 7 f. m. c. (sáu 21 sfanti) in tierile neaustriace.

Ca oficiale va publica scirile cele mai insemnate.

Prenumeratiunea se face pe la c. r. oficie postale si la cunoscutii
vechii nostri DD. Correspondenti, ca si pana acumu.

Scrisorile numai cele francate se voru deschide. Devis'a remane
cea vechia: binele publicu.

Domnii prenumeranti sasi dea acuratu numele postei cei mai de
aprópe cu ambe numele, romanu si germanu ori magiaru.

Suntu rogati DD. prenumeranti ca se grabésca cu prenumeratiu-
nea cá se nu li se intardia trimiterea regulata.

Redactiunea va procede in curatian'a sufletulu' si de aci 'ncolo.

Reclamatiiunile sa se tramite defacute si sa aiba Nrulu pe adresa
insemnatu, ad. de pe cuperta in care se tramite Gazeta infasiurata;
apoi reclamatiiuni dupa ani sáu semestre intregi facute nu se pótu
respecta nici odata. — Dnii, carii au remasu cu refuirea prenumera-
tiunei indereptu, se binevoiesca a nu uita de datoriasii.

Correspondintia.

TRANSSILVANIA.

Din Campia, 27. Septembre 1855.

Proiectu despre mesuri, prin carele s'ar puté imbunatati sórtea scóle-
loru si parochieloru dia Campia.

Pe la anulu 1849 niscari barbati mai veduti din marginea Cam-
piei din susu insufletiti de instinctulu binelui comune se adunara la
residenti'a oficiolatu' cercuale, spre a se consultá, in ce tipu s'ar
puté radica pe Campia scoli, dotá invetiatorii, si pune o basa durato-
ria unei sistemisari de scoli, in cari se se pota de aci inainte lati mai
cu succesu cultura intielesuale si morale; despre resultatulu acestei
conferentie totu ce scimu e mai numai aceea, ce preste unu anu mi
se pare esi in Gazeta: ca adeca era se se redice in mediloculu Cam-
piei, in Cicudiu, orasiu cu gimnasiu completu, — si acestu planu gi-
ganticu era se se esecutedie cu ajutoriulu decimeloru culegunde de
pe la mosierii eliberati.

Mare planu cu adevratu! Numai déca planuitorii ar fi fostu cu
ceva mai nepregetatori in esecutarea lui, si déca acelea ideii le ar fi
latitu asia pe departe pre-intre poporu, ca se li se prefaca in sange!
Atunci dupa cunoscutiami despre induplecaveretatea caracterulu Cam-
peniloru se puté spera cá macaru in parte s'ar fi pututu si efectui.
Nu su strainu de resuscitarea aceluia, si credu ca nu numai mie, ci
totalitatei cetitoriloru de acestu jurnalu ar face o placere fónte mare
auctorulu acelu planu, déca ne aru mai insciintia ca mai facutu sa
vr'unu passu in realisarea lui; pentruca legea convenintiei cere, ca
planuitorii de lucruri mai marisóre se fia cam modesti intru respan-

direa ideiloru preconcepte inainte de a fi asudata macaru pe jumetate
intru efectuirea loru. Cu tote astea 'mi iau si eu pucina confidentia
de a pasi cu óvecari noue pareri la publicitate, ca interesatii mai de-
aprópe de acésta cauza, si caroru le da man'a a lucra cu presenti'a
si influinti'a nemedilocita in asemenea impregiurari, se aiba ceva uslo-
rintia intru alegerea cutarei cali mai bine si mai solidu motivate spre
orientarea sa.

Pe Campia sunt scoli, dara nu pre multe, si acelea inca nu des-
tulu de bine organizate: adeca copiii nu ambla la scóla asia de re-
gulatu ca prin alte tienutari, si nu dau examini semestrali cu atata
aplausu si sgomotu ca pe airea; in unele, si póte cele mai multe sate
scótele su numai casele cantoriloru, numai pentru aceea numite asia,
pentruca copilasii ca la scóla se aduna acolo tramisi de parenti, ca se
mai scóts ochii lumei, ca neci ei nu su chiaru de totu nepasatori de
ordinatiuniile mai inalte, cari ne'ncetatu li se inculca se si dea copiii
la scóla.

Apoi in acestea ce cugetati ca se invetia alt'a, de eatu rugatiu-
nile, — pucini sunt favoriti a invetiá din vr'unu Abecedariu si cetire,
— si inca mai pucini a studia de rostu.

Sórtes invetiatoriu' in asemenea cereustari e proportiunata cu
progresulu copilasiloru. Oamenii din unele sate s'au indatinatu a
tocmi invetiatoriu pe catu se póte mai estinu: cá sei rupa din mar-
ginea calcaturei (nyomás) de catra tiarina unu petecu de retu de vr'o
trei caruciene de fenu, — cam asemenea, unu petecu de pámentu de
vr'o trei patru dile de plugu; — se promitu totu atunci si oblega ca
fenulu i-tu voru adana, cacuruzii ii voru semena, sapa si aduce aca-
sa. Cine cunosec neregularitatea tiarineloru campenesci, si catu su
de espuse mancarei ciurdeloru, marginele tiarineloru, si póte concepe
catu de pucina solosu póte sper'a invetiatoriu' din astfelu de econo-
mia, de nu camva insusi diaa pandindu, noptea nedormindu nu va
priveghia deapururea asupra bucateloru sale. Pe lunga aceea, cate
nevoli dese mai incuru, pana ce cu greu póte dela unii cerbicósi.
scóte luera ceruta la economia sa.

Asta e plata ce i se da dela comuna; dela privati apoi, carii au
copii la scóla i se mai promite cate o mertia (16 cupe) de grau, sáu
cucuruzi in natura, cu scoterea careia apoi nu póte esi la cale fara
de a cerca calile pe la Dnii protopopi si oficiolatele politice. Déca
pe aici afla anime compatimitorie inca totu se mangaiu; uneori inse
intr'unu locu afla nepasarea, airea refusarea. Sunt exceptiuni uneori
póte si de acelea, candu ómenii se astrengu cu tota rigórea a escon-
tenta pe invetiatoriu, dupa tenorea invoicei imprumute, fara se fi
fostu si elu intru asemenea staruitoriu in sfera oficiulu seu.

Sunt onoravere exceptiuni, ca poporulu prin indemnurile si sfa-
tuirile parentiesci se póte aduce la convingere solida. cá din singur'a
atragere catra cultura filoru se contribuésca de buna voia totu ce se
cuvine invetiatoriu' satescu. — (Va urma.)

BUCOVINA. Salcea, 16. Sept. v. 1855.

Die Redactoru! Primesce dela mine diece florini m. c. cu acea
dispusatiune, ca 5 f. se suplinesca min. anualu pentru soci'a mea Ma-
ri'a la fondulu Reuniunei, care se oblega pe viatia a midiloci celu
pucinu cate 10 f. mc. pe anu pentru brav'a acésta Reuniune. Cefalti
5 f. se fia pentru scóla agronomica totu cu aceeași legatura si din
parteni, cace asta e o datori'a santa nationala.

Alte noutati in retragerea acésta dela lumea sgomotosa nu ve
impartasiescu, decatu, ca paiea nóstra se scumpesca pe di ce merge.
Chil'a de grau dusu la Mihaleni se viude dela 190—200 lei, ceea ce
inainte cu 4 septemane era numai cu 100 lei. Chil'a de porumbu e
dela 120—130 lei. — Araturile si semenaturile de toamna se facu cu
multa greutate, fiindca de vr'o 6 sept. avemu seceta, ca si cum fu
tota vara, incatu seminti'a remane in pámentu uscata, ca si in gra-
nariu. — —
Ilie M.

